

Endret pensjonsbeskatning, statsbudsjettet 2011

Kommentar, Jan Mønnesland, 09.10.2010

I forslaget til statsbudsjett for 2011 foreslår regjeringen vesentlige endringer i pensjonistbeskatningen, med virkning fra kommende årsskifte.

Uten annen inntekt vil endringene skatten bli om lag uendret opp til en pensjon på 242.000 kroner. De med inntekt fra 243.000 til 317.000 kroner vil få en skattelette, varierende opp mot 1,35 prosentpoengs reduksjon. Alle med inntekter over 318.000 kroner vil få økt skatt. Her øker skatteprosenten gradvis, opp til 2,8 prosentpoeng økning ved en pensjon på 500.000 kroner eller høyere.

Hensikten med denne skatteøkningen er å finansiere en skattelette for de med lave inntekter som har lønnsarbeid i tillegg til pensjonen. Denne muligheten er som kjent i liten grad til stede for de som pensjoneres fra offentlige stillinger.

Finansdepartementet sendte 3. mars ut et høringsnotat hvor de la fram et tilsvarende forslag. Dette møtte sterk kritikk bl.a. fra Unio og pensjonistorganisasjonene. En fant det urimelig at et tiltak for å gi skattelette til de som kan arbeide i tillegg til pensjonen skal finansieres av de øvrige pensjonistene, på en slik måte at en stor andel av de som går av med pensjon nå får økt skatt.

Sammenliknet med høringsnotatets konkretisering av skatteopplegget er det foreliggende forslaget for 2011 en forbedring for de med pensjonsinntekt mellom 158.650 og 441.000 kroner. Dette slår merkbart ut for inntekter mellom 300.000 og 400.000 kroner, et intervall hvor en stor grad av offentlige pensjonister befinner seg.

Forslaget gikk dermed fra å gi en kraftig skatteøkning for store inntektsgrupper i høringen til å gi en noe mindre skatteøkning for disse i det endelige forslaget. En kan være fornøyd med denne modereringen, men det endrer ikke at en nå står overfor et forslag som vil ramme en meget stor del av pensjonistenes netto inntekt etter skatt.

De enkelte elementene i forslaget

Skattebegrensningen

Dagens skattebegrensningsregel gir fullt skattefritak for inntekt opp til et beløp litt over minstepensjonsnivå, og deretter med avtrappende effekt inntil de ordinære skattereglene får fullt gjennomslag fra 267.000 kr (2011-satser).. Begrensningen regnes ut fra samlet nettoinntekt før særfradrag, tillagt 1,5 % av formue over 200.000 kr. Begrensningen gjelder automatisk for pensjonister, og etter søknad også for andre med lav skatteevne.

Dette skal erstattes av et nytt fradrag. Det nye fradraget regnes av brutto pensjonsinntekt. Også her gis fullt skattefritak for inntekt opp til litt over minstepensjonsnivå. Deretter blir avtrappingen noe svakere enn i den gamle skattebegrensningen, slik at de ordinære skatte-reglene får fullt gjennomslag fra ca. 498.500 kr.

Når det nye fradraget bare gjelder for pensjonsinntekt, betyr det at fradraget også gis til de med lav pensjon uansett hvor høy arbeidsinntekt de måtte ha. I samme retning trekker at en ikke lenger tar hensyn til formue. De med formue og arbeidsinntekt ut over pensjonen vil derfor tjene på forslaget, de vil få skattebegrensning på pensjonsdelen uansett hvor mye formue og øvrige inntekter de måtte ha.

For alle inntekter over skatteinnslagspunktet (158.650 kr) vil det nye fradraget gi større skattereduksjon enn det gamle fradraget. Dette elementet er dermed en gevinst, som skal finansieres med de innstrammingsiltakene som omtales nedenfor.

Uendret tak for minstefradraget

Minstefradrag for pensjonister er på 26 %, med 4.000 kr. som nedre grense og 62.950 kr som øvre grense. For lønnstakere er minstefradraget på 36 %, med nedre grense på 31,800 kr og øvre grense på 75.150 kr. Har en både pensjons- og arbeidsinntekt gjelder nedre grense på 4.000 og øvre grense på 72.800, hvor prosentsatsen regnes for hver inntektsdel separat.

I høringsnotatet ble det foreslått at den øvre grensen for pensjonister heves til samme nivå som for andre inntektstakere. Dette er en nå gått bort fra, det blir ingen endringer i minstefradraget. Årsaken er at en nå legger opp til et noe større begrensingsfradrag enn foreslått i høringen, og da finansieres det ved å kutte ut forslaget om økt tak på minstefradraget.

Fjerning av særfradrag for alder

Særfradraget for alder er på 19.368 og gis til alle som er over 70 år, eller over 67 år om en mottar folketrygd. Høringsnotatet foreslår å fjerne særfradraget for alder. Dette gir et utslag for skatteyder på 28 % av særfradragets størrelse, dvs. 5.488 kr. Beløpseffekten blir lik for alle som får en skatt ut over dette nivået.

Særfradraget beholdes for uføre, her økes det til 32.000 kroner.

Økt trygdeavgift

For å finansiere økt skattefradrag skal trygdeavgiften økes fra dagens nivå på 3 % til et nytt nivå som anslås til 4,7 %.

Trygdeavgiften har en nedre grense på 39.600 kr, og som med gradvis avtrapping gjør at en når 3 %-nivået allerede ved en pensjon på 48.100 kr. Alle inntekter ut over dette nivået vil bli

rammet av den foreslåtte avgiftsøkningen. Siden avgiften er prosentvis vil tapet øke nominelt med økende inntekt.

Prinsipielle betraktninger

Hvor viktig er det å få lavere marginalsatt?

Det er ingen tvil om at høy marginalsatt kan begrense motivasjonen til å ta arbeid ved siden av pensjonen. Det er imidlertid ikke slik at lavere marginalsatt bør være det eneste mål for en endring av skattesystemet. Skattesystemet skal og bør ha andre formål, bl.a. av fordelingsmessige hensyn. Skulle en la målet om lavere marginalsatt bli avgjørende, vil en havne opp med et flatskatt-system som ikke er ønskelig.

Det er derfor må vurdere, er hvorvidt de foreslåtte endringene kombinerer ulike hensyn på en god måte, og om fordelingen virker rimelig. Det er fullt mulig å leve videre med dagens system, også etter pensjonsreformen.

Hvem skal betale?

Som tallene nedenfor viser, gir forslaget nær uendret beskatning for de med pensjonsinntekt under 242.000 kr, og deretter en viss skattelette (opp mot 1,4 prosentpoeng) fram til 317.000 kr. Samtidig gir forslaget skatteøkninger for de med inntekter over 318.000 kr, med økende effekt med økende inntekt. Ved 500.000 kroner blir skatten økt med 2,8 prosentpoeng. Se figur 1 nedenfor.

De som vinner på forslaget er i all hovedsak de med lav pensjon og arbeidsinntekter ut over 100 % pensjon, samt de med lav pensjon og formue ut over 200.000 kroner. Øker en inntektene ved å redusere pensjonsprosenten, vil en derimot tape på forslaget. Det gjør at en i offentlig sektor har små muligheter til å få gevinst, siden en her i mindre grad enn i privat sektor kan øke arbeidsinnsatsen uten å få avkortet pensjonen.

En gruppe som vil komme spesielt godt ut av denne endringen, er nullskatteyttere som gjennom livet har hatt små registrerte arbeidsinntekter og dermed får lav pensjon, men som har bygd seg opp store formuer og mottar høye kapitalinntekter.

Det virker urimelig at regningen for å gi skattelette for tilleggsinntekt skal belastes pensjonistene alene ved økt trygdeavgift.

Pensjonsreformen ga en innstramming i løpende pensjoner ved at en innførte underregulering. Dette ble det protestert mot fra pensjonsorganisasjonenes side, men slik ble reformen vedtatt. Det var ingen premiss da dette vedtaket ble fattet at en rett etterpå skulle komme med en ny, og tildels kraftig, innstramming av pensjonistenes inntekter via økt beskatning. En slik ny innstrammingsrunde nå vil virke totalt urimelig.

Et annet poeng er at prinsippet om å la pensjonistene få regningen når departementet vil redusere marginals-katten, er et nytt og urimelig prinsipp. Når en del av skattesystemet endres slik at det offentlige skatteprovenyet svekkes, bør det være naturlig at dette løses ved å se på det totale skattesystemet. Å la regningen gå til pensjonistene som gruppe, gjør at de med en pensjon ut over 320.000 kroner får en skatteøkning, mens den øvrige befolkning i landet unnslipper dette. Departementet har ingen begrunnelse for å legge seg på en slik byrdefordeling.

For offentlig sektor vil bruttopensjonen ligge på 2/3 av inntekten, pluss samordningsfordeler. Med minimum samordningsfordel (1/4 G) vil en pensjon på 320.000 tilsvare en sluttlønn på 450.000 kroner. Dette er ingen uvanlig avlønning. Det er derfor ikke rimelig å anse alle med en sluttlønn på og over dette nivået som så rike at det er fordelingsmessig helt greit å øke skattene. Den store gruppen dette gjelder bør unngå å få seg et slikt slag i ansiktet som en del av pensjonsreformen.

Tjenestepensjoner på dette nivået er heller ikke uvanlig i privat sektor. En finner her store grupper med ytelsesbaserte pensjonsordninger som ligger på tilsvarende nivåer. Det er derfor ikke slik at det bare er de offentlig ansatte som bes om å betale regningen. Forslaget vil med stor kraft ramme viktige deler av privat sektor, også her folk med midlere inntekter, som får en markert skatteskjerpelse.

Bakgrunnen for forslaget er departementets ønske om lavere marginals-katt for inntekt ut over pensjonen. Av den grunn foreslås endring i skattebegrensningen. Disse elementene kan innføres uten samtidig å heve trygdeavgiften. Da vil forslaget være relativt uproblematisk. Finansdepartementets behov for å trekke inn penger må løses på andre måter enn ved økt trygdeavgift.

Et moment i den sammenhengen er at for offentlige pensjonister (inkl. AFP) er det ikke adgang til å kompensere skatteøkningen ved å jobbe lenger. Det samme gjelder for offentlige alderspensjonister med mindre en går over til privat sektor.

Hvor stor andel av pensjonistene vinner og taper?

I budsjettproposisjonen heter det at 30 % av pensjonistene vil tape på de foreslåtte endringene, 11 % får uendret skatt, og 59 % vil vinne. Da er det regnet inn skatten på lønnsinntekt ut over pensjonen og gevinsten for de med høye formuer.

Dagens pensjonister har en aldersspredning fra i hovedsak 62 (AFP-pensjonister medregnet) opp mot 100 år. En stor andel er i de høyere aldersgrupper, og her er kvinnene dominerende. Disse har i stor grad hatt sitt voksenliv i et arbeidsmarked med lav kvinnelig yrkesdeltakelse, og det arbeidet som har vært tilgjengelig har i stor grad vært av temporær og deltidsbasert karakter og med lav avlønning. Av den grunn har en betydelig del av dagens lave pensjoner, og vil dermed unngå effekten av økte trygdeavgifter.

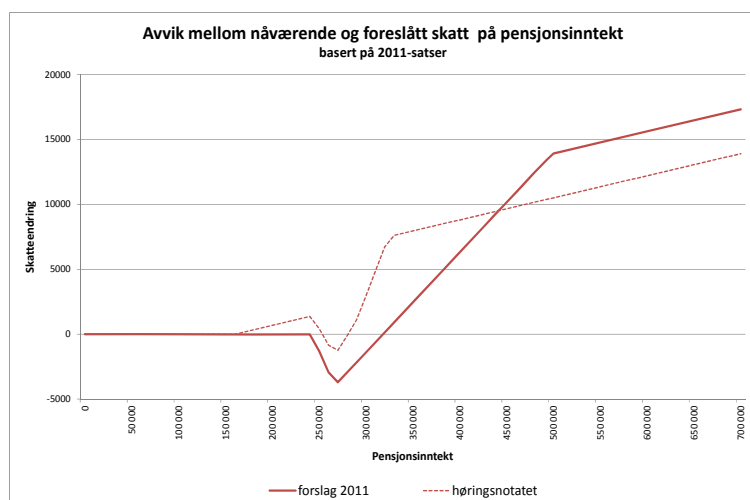
Denne situasjonen er i rask endring. De nye kullene som når pensjoneringsalder har høyere kvinnelig yrkesdeltaking og vil dermed ha en vesentlig høyere andel som taper på de foreslåtte endringene. Dette er samtidig årskull som straffes av pensjonsreformens levealdersjustering.

Av forståelige grunner har ikke regjeringen presentert tall for hvor mange av de som nå går av med pensjon (f.eks. i 2009) som vinner eller taper på endringen. Det ville gitt et mindre flatterende bilde.

Samlet effekt av skatteendringene

Figur 1 nedenfor viser endringene fra dagens opplegg til den foreslåtte modell, for varierende nivåer på pensjonsinntekten. Det er her forutsatt bare minstefradrag og særfradrag.

Figur 1. Avvik mellom nye og gjeldende skatteregler på pensjonsinntekt

Forslaget gir ingen endringer for de som ligger under inngangsnivået for skattebegrensningen, på 158.650 kr. Disse får null i skatt, som i dag. Det er heller ingen skatteendringer videre opp til 242.000 kroner (noe det var i høringsnotatets forslag). Så får en et intervall med en økende skattelette fram til rundt 270.000 kroner. Deretter reduseres skattelettelsen gradvis, og ved 318.000 kroner går en øver til gradvis økende skatteskerping.

Figur 1 viser også at høringsnotatets forslag ga et dårligere utfall for alle med inntekt opp til 441.000 kroner, og motsatt for de med pensjon høyere enn 441.000.

Arbeidsinntekt ut over pensjonen

I avsnittet ovenfor viser tallene hva som blir effekten av det nye forslaget for en som bare har pensjonsinntekt. Her vil mange tape, tildels mye, mens de som vinner får en mer beskjeden gevinst. De som bare har pensjonsinntekt blir dermed jevnt over tapere ved reformen, de betaler for en reform som kommer andre til gode.

Vinnergruppen finner vi blant de som har arbeidsinntekt ut over pensjonen¹.

Det er i hovedsak via skattebegrensningen en får gevinst for de med inntekt ut over pensjonen. Eksemplene nedenfor konsentrerer seg derfor om inntekter hvor begrensningsreglene kommer til anvendelse. I dagens ordning gjelder det fra ca. 150.000 til vel 250.000 kr, og i det nye forslaget helt opp til 448.500 kr.

Effekter ved gitt pensjon (100 %) og med varierende inntekt ut over pensjonen

I privat sektor kan en ha arbeidsinntekt ut over pensjonen uten at dette medfører avkortning, verken for folketrygdens del, for AFP (ny ordning) eller for tjenestepensjonene. I offentlig sektor vil all arbeidsinntekt medføre avkortning i AFP (i likhet med gammel ordning for privat AFP). For den offentlige tjenestepensjonens del vil all inntekt opptjent innenfor offentlig sektor medføre avkortning. Arbeidsinntekt opptjent i andre (private) sektorer medfører derimot ingen avkortning av tjenestepensjonen.

Tabell 1 viser effekten av endringsforslagene for personer med full (100 %) pensjon på hhv. 200, 250, 300 og 350 tusen kroner. For hvert av disse nivåene er det vist effekten av annen inntekt ut over pensjonen, dimensjonert fra null til 100 prosent tillegg ut over pensjonsnivået. Tabellen gjelder når slik inntekt ikke avkortes. Virkningen er vist ved endret skattenivå (både i kroner og som prosentvis skatteendring), samt endringer i marginals-katten.

---

¹ forslaget gir i tillegg gevinst for de med formue (en fjerner formuesfradraget og tar ikke lenger hensyn til renteinntekter etc i skattebegrensningen). Dette aspektet er ikke tatt med i tabellen.

Tabell 1. Effekter av forslaget ved inntekt ut over full pensjon

pensjon	arbeids- inntekt	arb.inntekt i % av p.inntekt	sum inntekt	endret skatt kr	endret marginalsatt ved økt arbeid
200000	200000	100	400000	-13000	0
200000	160000	80	360000	-13000	0
200000	120000	60	320000	-13000	-4858
200000	80000	40	280000	-8143	-5318
200000	40000	20	240000	-2825	-2804
200000	0	0	200000	-21	
250000	250000	100	500000	-5244	0
250000	200000	80	450000	-5244	0
250000	150000	60	400000	-5244	0
250000	100000	40	350000	-5244	0
250000	50000	20	300000	-5244	-3935
250000	0	0	250000	-1309	
300000	300000	100	600000	-1394	0
300000	240000	80	540000	-1394	0
300000	180000	60	480000	-1394	0
300000	120000	40	420000	-1394	0
300000	60000	20	360000	-1394	0
300000	0	0	300000	-1394	
350000	350000	100	700000	2456	0
350000	280000	80	630000	2456	0
350000	210000	60	560000	2456	0
350000	140000	40	490000	2456	0
350000	70000	20	420000	2456	0
350000	0	0	350000	2456	

Marginalsatten er vist som skatteøkningen ved å øke arbeidsinntekten fra nivået i raden under, avviket fra tilsvarende skatteøkning ved dagens ordning

For de lavere pensjonsinntektene vil skattefordelene ved det nye forslaget øke jo mer inntekt en har ut over pensjonen. Denne effekten fases imidlertid raskt ut. Ved en pensjon på 200.000 vil gevinsten bli større med økende arbeidsinntekt, opp til om lag 100.000 kr. Deretter er gevinsten uendret med økende arbeidsinntekt. For en pensjonsinntekt på 250.000 kr er gevinsten større med en arbeidsinntekt på 50.000 kroner, men den blir ikke høyere for høyere arbeidsinntekter. For høyere pensjonsinntekter blir det ingen sterkere gevinst med arbeidsinntekt ut over pensjonen. Det samme gjelder for høyere pensjonsinntekter, det tapet en her vil få blir ikke annerledes selv om en har arbeidsinntekt ut over pensjonen.

Tallene nevnt ovenfor gjelder skatteendringer ved uendrede nivåer for pensjons- og arbeidsinntekt. Noe annet er hvordan økt arbeidsinntekt slår ut på skatten i dagens kontra det nye systemet.

Det er bare for de laveste pensjonsinntektene og for begrenset økning i arbeidsinntekten en får noen effekt for marginals kattens del. For pensjonsinntekt på 200.000 uttømmes effekten ved arbeidsinntekt opp mot 150.000. Tjener en mer blir marginals katten uendret. For en pensjonsinntekt på 250.000 uttømmes effekten allerede før en når 100.000 kroner i arbeidsinntekt. For høyere pensjonsinntekter er effekten lik null annet enn for helt minimale arbeidsomfang.

Den markedsførte hensikten med det nye forslaget er å redusere marginals kattene slik at en skal stimulere folk til å arbeide mer selv om de mottar pensjon. Nå er det mange som ikke har anledning til dette, enten fordi de ikke orker å arbeide mer, og/eller fordi det ikke er noen arbeidsgivere som ønsker å ha dem i arbeid. Resultatet blir at "sliterne" som ikke har anledning til å jobbe ut over pensjonsalder, skal betale en reform hvor det er de spreke og de med behagelig jobb og behagelige arbeidsgivere som blir vinnere. Men som en ser: det er bare en meget liten del av de som arbeider ut over pensjonen som vinner på dette.

Arbeid ut over pensjonen kontra delpensjon

Tabell 1 ovenfor illustrerer effekten av å jobbe ut over full pensjon. Dette er en aktuell opsjon i privat sektor, hvor både folketrygden samt ny AFP gir uten avkortning mot inntekt.

I offentlig AFP (og privat AFP etter gammel ordning) kan en ikke øke arbeidsinntekten uten samtidig å redusere pensjonsprosenten. Det samme vil gjelde for offentlig alderspensjon, med mindre en velger tilleggsarbeid utenfor de offentlige pensjonsordningenes virkeområde. En må da øke arbeidsinnsatsen i en annen sektor enn en har pensjon fra.

Effekten av å endre pensjonsprosent blir vesentlig annerledes enn å endre inntektsopptjening ut over en gitt pensjon. Årsaken er at det nye begrensingsfradraget avkortes med pensjonsprosenten. Ved 100 % pensjon blir det nye begrensingsfradraget uendret ved økende inntekt. Øker en derimot sitt arbeidstilbud ved å redusere pensjonsprosenten reduseres begrensingsfradaget tilsvarende.

Tabell 2 illustrerer dette ved å vise virkningen av endringsforslaget for ulike uttaksprosjenter av offentlig tjenstepensjon. Tabellen regner ut fra at en fortsetter inntektsgivende arbeid med den sluttlønnen som danner basis for pensjonsnivået.

Tabell 2. Effekter av forslaget ved ulikt uttak av offentlig tjenestepensjon

sluttlønn	pensjons- prosent	pensjons- inntekt	arbeids- inntekt	sum inntekt	endret skatt kr	endret marginalsatt ved økt arbeid
250000	0	0	250000	250000	25641	4321
250000	20	33333	200000	233333	21319	4812
250000	40	66667	150000	216667	16508	6571
250000	60	100000	100000	200000	9937	6571
250000	80	133333	50000	183333	3365	3390
250000	100	166667	0	166667	-24	
300000	0	0	300000	300000	16041	3888
300000	20	40000	240000	280000	12153	3888
300000	40	80000	180000	260000	8265	3888
300000	60	120000	120000	240000	4377	3985
300000	80	160000	60000	220000	392	409
300000	100	200000	0	200000	-18	
350000	0	0	350000	350000	6441	3455
350000	20	46667	280000	326667	2986	3455
350000	40	93333	210000	303333	-469	3455
350000	60	140000	140000	280000	-3923	-1858
350000	80	186667	70000	256667	-2065	-337
350000	100	233333	0	233333	-1728	
400000	0	0	400000	400000	5423	4658
400000	20	53333	320000	373333	765	4658
400000	40	106667	240000	346667	-3893	3474
400000	60	160000	160000	320000	-7367	-2735
400000	80	213333	80000	293333	-4632	-2152
400000	100	266667	0	266667	-2480	
450000	0	0	450000	450000	5423	4545
450000	20	60000	360000	420000	878	4545
450000	40	120000	270000	390000	-3666	1525
450000	60	180000	180000	360000	-5191	-3281
450000	80	240000	90000	330000	-1911	-1997
450000	100	300000	0	300000	87	
500000	0	0	500000	500000	5423	4431
500000	20	66667	400000	466667	992	4431
500000	40	133333	300000	433333	-3439	-424
500000	60	200000	200000	400000	-3015	-2838
500000	80	266667	100000	366667	-177	-2831
500000	100	333333	0	333333	2654	

Marginalskatten er vist som skatteøkningen ved å øke arbeidsinntekten fra nivået i raden under, avviket fra tilsvarende skatteøkning ved dagens ordning

De med lav inntekt og en tjenstepensjon kombinert med arbeidsinntekt får økt skatt med det nye forslaget, motsatt av hva en opplever i privat sektor. Årsaken er at en bare kan øke arbeidstilbudet ved å velge en lavere pensjonsprosent. Dermed blir en mindre del av samlet inntekt gjenstand for begrensingsfradraget. I tillegg vil skattebegrensningen etter dagens ordning virke på hele inntekten, mens begrensingsfradraget bare virker på pensjonsdelen.

For høyere inntekter blir effekten motsatt. Her rammes en mindre av økt trygdeavgift jo mindre andel pensjonen utgjør av samlet inntekt. Da vil en over et visst inntektsintervall kunne vinne på overgang til det nye begrensingsfradraget, som vil virke også på pensjonsnivåer ut over området for den gamle skattebegrensningen.

Marginalskatten ved økende arbeidstilbud vil gjennomgående vokse med det nye forslaget. For offentlige pensjonister (inklusive AFP) vil derfor effekten av forslaget gå i stikk motsatt vei av det en hevder er formålet med de foreslåtte endringene.

Individuelle skattebegrensninger

Dagens begrensingsregel summerer ektefellenes inntekt og skatt, og setter inntektsgrensen for beskatning ca. 10 % lavere per person enn for enslige.

Den nye begrensingsregelen gjelder individuelt, uavhengig av om en er gift/samboer eller enslig.

For pensjonister som er gift med ikke-pensjonister vil ektefellen ikke lenger ha rett til begrensingsfradraget. For ekteparet vil fradraget øke dersom pensjonisten har lavere inntekt enn ektefellen, og reduseres dersom det var ektefellen som hadde lavest inntekt.

Tilsvarende endring gjennomføres også for de som beholder dagens skattebegrensingsregel (uføre, mottakere av endel andre stønader, andre med lav inntekt). Også her går en over til å anvende skattebegrensingsregelen individuelt og ikke for samlet inntekt for fellesliknede ektepar.

Hvem omfattes av endringene?

Pensjonsbeskatningen gjelder alle typer alderspensjon, inklusive tjenstepensjoner og private individuelle pensjonsspareavtaler. Dette vil bli videreført som i dag.

For begrensingsfradragets del vil det være et krav om at en tar ut folketrygd eller AFP for å komme inn under ordningen. Det er parallelt med dagens avgrensning. Særalderspensjonister vil ikke få rett til fradraget.

Skattebegrensningen gjelder også for andre med lav inntekt, som etter gitte kriterier (at den lave inntekten ikke er et resultat av selvstendig tilpasning, studier el. likn. og at inntekten anses å lav at det er behov for begrensning) får samme ordning som pensjonister. Forslaget er

at denne gruppen skal beholde dagens skattebegrensning, det nye fradraget skal bare gjelde for de som mottar alderspensjon fra folketrygden og/eller AFP. Også uføretrygdede skal beholde dagens skattebegrensning.

Endringene i minstefradraget og i trygdeavgiftene gjelder alle pensjonsinntekter. Det betyr at denne innstramningen også gjelder for de som mottar uføretrygd.

Nærmere om virkningen for de uføretrygdede

De som mottar uføretrygd er inntil videre (i påvente av at forslaget om ny permanent stønadsordning blir behandlet) unntatt fra forslaget om ny skattebegrensning. De beholder dagens ordning. De beholder også særfradraget for uføre. Helt særfradrag forutsetter minst 2/3 uførhet, som i dag, med lavere uførhetsgrad gis halvt fradrag.

Økningen i trygdeavgift slår fullt ut også for uførepensjonister.

Høringsnotatets opplegg inneholdt også en økning av øvre tak for minstefradraget for trygdene. Dette elementet er nå tatt ut, for å finansiere bedringen av begrensingsfradraget (svakere nedtrapping) for alderspensjonistenes del.

For å dempe de negative effektene for uførepensjonistene har en nå valgt å øke særfradraget for uføre fra 19.368 til 32.000 kroner.

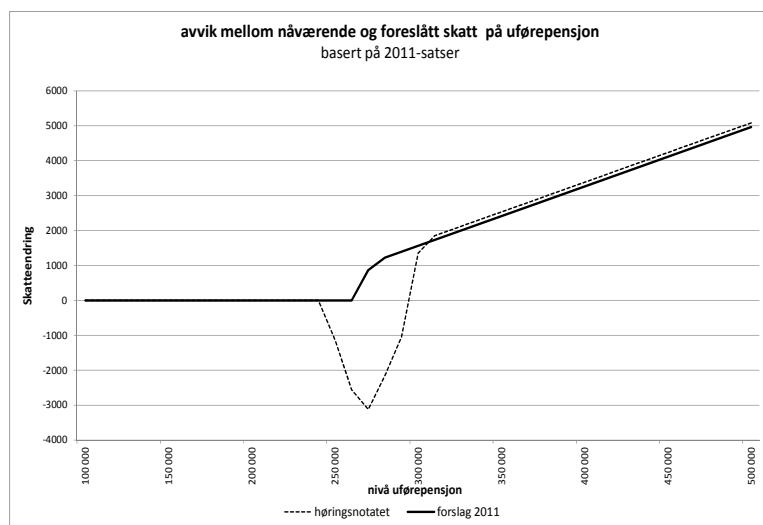
Samlet sett er dermed endringen for uførepensjonistene disse:

- økt trygdeavgift, fra 3 til 4,7 prosent
- økt særfradrag, fra 19.368 til 32.000 kroner.

Videre vil også de uføretrygdede få en overgang til individuelt beregnes skattebegrensning.

Figur 2 viser virkningen av de endringene som berører uførepensjonistene.

Figur 2. Avvik mellom nye og gjeldende skatteregler på uførepensjon.

Høringsnotatets forslag om økt tak på minstefradraget ville gitt en effekt også for uføretrygdede. Når dette er fjernet blir resultatet at det ikke lenger vil eksistere noe inntektsintervall hvor de uføretrygdede kommer bedre ut enn ved dagens ordning.

Økningen av særfradraget og økningen i trygdeavgiften får ingen gjennomslag for de inntektene som påvirkes av skattebegrensingsregelen, dvs. opp til 260.000 kroner. Uttellingen kommer umiddelbart etter at dette inntektsintervallet er passert. Deretter får skatteøkningen en jevn stigende profil pga økningen i trygdeavgiften.

Det er vanskelig å se en grunn til at en lar en de uføre utsettes for en slik skatteøkning. Dette er personer som i liten grad kan kompensere en slik skatteøkning ved økt arbeid.

Oppsummering

Det viktigste innstrammingsforslaget i endringsforslag er økningen i trygdeavgiften. Denne markedsføres som en ren saldering, for å betale for de øvrige endringene som foreslås.

Som vist ovenfor er det svært lite av de øvrige endringene som kommer de til gode som lever av pensjonsinntekt alene. De som vinner på forslaget er i hovedsak de som har inntekter ut over 100 % pensjon, samt pensjonister med høy formue. I tillegg får pensjonister uten

tilleggsinntekt en gevinst i intervallet fra 243.000 til 317.000 kroner. Alle med pensjon ut over denne grensen vil få økt skatt.

Økt trygdeavgift rammer i tillegg de som har uførepensjon, og som ikke omfattes av endringen i skattebegrensningsopplegget. Økningen i særfradraget er ikke nok til å forhindre at samtlige uføretrygdede enten kommer uendret ut (opp til 260.000 i pensjonsinntekt) eller får økt skatt (de med inntekt over 260.000 kroner). Eneste unntaket er at noen kan vinne på endret ektefellebeskatning, samtidig som noen også vil tape på dette.

Det er vanskelig å forstå hvorfor pensjonistene skal være de eneste som unntas fra regjeringens løfte om å avstå fra skatteskjerpelser.